

sözleşme kapsamından olmayan ilave 2. katın davacılar tarafından inşa edildiği, anahtar teslimi götürü bedel ihale kapsamında yapılan en fazla toplam sözleşme bedelinin %10 oranında iş artışı yapılabildiği halde, ilave 2. katın yapılmasıyla bu oranın fazlasıyla aşıldığı, dava konusu hastanenin ilave 2. katının davalı belediyenin bilgisi olmadan davacı tarafça yapılmış olması mümkün olmadığından ve taraflar arasında yazılı sözleşme olmamasına rağmen yapılan iş

davalı yararına olup, davalı tarafça kabul edilerek kullanılmakta olduğundan, bilirkişilerce hesaplanan *TL'lik yapım maliyetinden davalı belediyece davacılara mal alımı ile ödenmiş olan *TL ile * TL'nin mahsubu neticesinde* TL yapım işi alacağı olduğu bu bedele %18 KDV tutarı olan *TL'nin eklenmesi neticesinde davacıların talep edebileceği alacağın *TL olduğu ve taleple bağlılık ilkesi gereğince dava tarihinden itibaren yasal faiz uygulanması gerektiği

gerekçesiyle, davanın kısmen kabulü ile *TL nin dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davalı belediyeden alınarak davacılara verilmesine karar verilmiştir

15. Hukuk Dairesi

2020/2239 E. , 2020/2689 K.

.

“İçtihat Metni”

Mahkemesi :Asliye Hukuk Mahkemesi

Yukarıda tarih ve numarası yazılı hükmün temyizen tetkiki davalı vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış, eksiklik nedeniyle mahalline iade edilen dosya ikmâl edilerek gelmiş olmakla dosyadaki kağıtlar okundu gereği konuşulup düşünüldü:

– K A R A R –

Dava, sözleşme dışı yapılan imalât bedelinin tahsili istemine ilişkin olup, mahkemece davanın kısmen kabulüne dair verilen karar, davalı vekilince temyiz edilmiştir. Davacılar yüklenici, davalı ise iş sahibidir.

Davacılar vekili, davalı iş sahibi ile ... yapım işini konu alan 02/05/2013 tarihli sözleşmeyi anahtar teslim götürü bedel 3.963.000,00 TL üzerinden akdettiklerini, müvekkillerince işin bitirilmesinden sonra davalı iş sahibi ile aynı inşaatın 2. normal kat yapım işi için de 01.01.2014 tarihinde sözlü

anlaşma sağlandığını, müvekkillerinin ek inşaatı da bitirerek işi davalıya teslim etmesine rağmen alacağının ödenmediğini, müvekkillerinin ek iş kapsamında 716.632,31 TL imalat yaptığını, davalı idarenin ise 122.270,70 TL ve 127.981,00 TL tutarlı olmak üzere toplam 250.251,70 TL'lik mal alımı yaparak malzeme yardımı bulundğunu, bu tutarın mahsubuyla davacıların 466.380,61 TK+KDV alacaklı olduğunu belirterek, şimdilik 20.000,00 TL olarak tespit edilen imalat bedelinin dava tarihinden itibaren ticari faizi ile tahsiline karar verilmesini talep etmiş, yargılama sırasında sunduğu 19/04/2017 tarihli dilekçesi ile talep sonucunu "550.329,12 TL'nin dava tarihinden itibaren yasal faizi ile tahsili" şeklinde ıslah etmiştir.

Davalı vekili, dava konusu işin sözlü talimat ile yapılmasının mümkün olmadığını, mal ve hizmet alımı ile yapım işlerinin kamu ihale hukuku hükümlerine göre yürütülmesinin zorunlu olduğunu, ilave imalat için keşif artışı yapılması gerektiğini ancak keşif artışı olmadığını, dava konusu yapım işi için davacılara 122.270,70 TL+KDV ile 127.981,00 TL+KDV tutarlı malzeme yardımı bulunulduğunun davacılarca kabul edildiğini, davanın kısmi dava olarak kabul edilmesi gerektiğini belirterek davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece yapılan yargılama sonucunda, davacılara ait iş ortaklığı ile davalı ... arasında... Yapım İş konusunda sözleşme yapıldığı, sözleşme kapsamından olmayan ilave 2. katın davacılar tarafından inşa edildiği, anahtar teslimi götürü bedel ihale kapsamında yapılan en fazla toplam sözleşme bedelinin %10 oranında iş artışı yapılabildiği halde, ilave 2. katın yapılmasıyla bu oranın fazlasıyla aşıldığı, dava konusu hastanenin ilave 2. katının davalı belediyenin bilgisi olmadan davacı tarafça

yapılmış olması mümkün olmadığından ve taraflar arasında yazılı sözleşme olmamasına rağmen yapılan iş davalı yararına olup, davalı tarafça kabul edilerek kullanılmakta olduğundan, bilirkişilerce hesaplanan 573.305,85 TL'lik yapım maliyetinden davalı belediyece davacılara mal alımı ile ödenmiş olan 122.270,00 TL ile 127.981,00 TL'nin mahsubu neticesinde

323.054,85 TL yapım işi alacağı olduğu, bu bedele %18 KDV tutarı olan 58.149,87 TL'nin eklenmesi neticesinde davacıların talep edebileceği alacağın 381.204,72 TL olduğu ve taleple bağlılık ilkesi gereğince dava tarihinden itibaren yasal faiz uygulanması gerektiği gerekçesiyle, davanın kısmen kabulü ile 381.204,72 TL nin dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davalı belediyeden alınarak, davacılara verilmesine karar verilmiştir.

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle yasaya uygun gerektirici nedenlere ve özellikle delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davalı vekilinin yerinde olmayan sair temyiz itirazlarının reddi gerekmiştir.

2-Davalı vekilinin diğer temyiz itirazlarının incelenmesine gelince;

6098 sayılı TBK'nın 480. maddesine göre eser sözleşmesinde bedel götürü olarak belirlenmişse yüklenici, eseri o bedelle meydana getirmekle yükümlüdür. Eser, öngörülenden fazla emek ve masrafı gerektirmiş olsa bile yüklenici, belirlenen bedelin artırılmasını isteyemez. Sözleşme kapsamı dışında kalan fazla işlerin yapılması halinde ise bedelinin 6098 sayılı TBK 526. ve devamı maddelerinde düzenlenen vekâletsiz iş görme hükümleri uyarınca, imalâtın yapıldığı tarihteki serbest piyasa rayiçlerine göre belirlenmesi ve mahalli piyasa rayiçleriyle hesaplanan bu tutara KDV ve yüklenici kârı dahil olduğundan, ayrıca KDV ve yüklenici kârı ilave edilmeksizin hesaplanması gerekir.

Kamu ihale mevzuatına göre yapılmış sözleşmelerde sözleşme dışı imalâtın yapılması halinde bunlara ilişkin esaslar bu sözleşmelerin eki sayılan Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin (YİĞŞ) 21. ve 22. maddelerinde düzenlenmiştir. Sözleşmenin eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesi 6100 sayılı HMK'nın 193. maddesine göre delil sözleşmesi niteliğinde olduğundan, mahkemelerce görevi gereği kendiliğinden gözetilmesi gerekmektedir. Şartnamenin 21. ve 22. maddelerinde varsa sözleşme dışı imalâtların bedellerinin hesaplanmasına ilişkin yöntem ve şartlar belirlenmiştir. Şartnamenin 21. maddesinde götürü bedelli işlerde sözleşme kapsamında kalması

halinde %10 fazla imalâtın sözleşme fiyatlarıyla yaptırılacağı hükmü bulunmaktadır. Bu nedenle sözleşme dışı imalâtlar yönünden inceleme yapılırken sözleşmenin ilgili hükümleri ile şartname hükümlerinin dikkate alınması zorunludur. Yapılacak incelemede %10'u aşan imalâtın tespiti halinde ise bedelinin sözleşme ve işin yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan TBK'nin 526 ve devamı maddeleri gereğince iş sahibi yararına olması koşuluyla yapıldığı yıl mahalli piyasa rayiçleriyle belirlenmesi gerekir.

Taraflar arasında düzenlenen 02.05.2013 tarihli sözleşmede yapılacak işin ... Yapım İşi olarak tanımlandığı, iş bedelinin 3.963.000,00 TL anahtar teslimi götürü bedel esasına göre belirlendiği; sözleşmenin 8 maddesinde, Yapım İşleri Genel Şartnamesi, İdari Şartname, Sözleşme Tasarısı, Uygulama Projesi, Mahal Listesi, Özel Teknik Şartname ve Genel Teknik Şartname'nin sözleşmenin ekleri olarak gösterildiği; 27. maddesinde ise sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesine ilişkin hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerinin uygulanacağı kararlaştırılmıştır.

Dairemizin yerleşik içtihat ve uygulamalarında, sözleşme dışı fazla imalât; işin

devamı sırasında iş sahibinin talimatı ya da talimatı olmaksızın işin gereği olarak yüklenici tarafından yapılan ve iş sahibi yararına olan iş ve imalâtlar olarak tanımlanmaktadır. Sözleşme dışı imalâtların da Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin eki olduğu sözleşmelerde, şartnamenin 22. ve devamı maddeleri ile şartnamede belirtilen oranları aşan kısımlarının vekâletsiz iş görme hükümlerince yapıldığı yıl mahalli piyasa rayiçleri ile bedelinin istenebileceği ve ödenmesinin gerektiği kabul edilmektedir. 6098 sayılı TBK 526 ve devamı maddelerine göre eser sözleşmesinin ifası sırasında sözleşme dışı fazla imalât yapılmış olması halinde bedelin yapıldığı tarihteki mahalli piyasa rayiçlerine göre istenebileceği kabul edilmektedir. Mahalli piyasa rayici içerisinde yüklenici kârı ve KDV bulunduğundan ayrıca eklenmeyecektir.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda somut olay değerlendirildiğinde; mahkemece karar gerekçesinde kabul edildiği üzere 323.054,85 TL sözleşme dışı imalat bedeli alacağının tespit edilmesi sebebiyle ıslahla artırılan miktar da dikkate alınarak davanın kısmen kabulüne karar verilmesi gerekirken, bu bedele %18 KDV tutarı olan 58.149,87 TL'nin de eklenmesi suretiyle 381.204,72 TL üzerinden kısmen kabul kararı verilmesi doğru olmamış, kararın bozulması uygun bulunmuştur.

SONUÇ: Yukarıda 1. bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin sair temyiz itirazlarının reddine, 2. bent uyarınca temyiz itirazının kabulü ile hükmün temyiz eden davalı yararına BOZULMASINA, ödenenden 5766 sayılı Kanun'un 11. maddesi ile yapılan değişiklik gereğince Harçlar Kanunu 42/2-d maddesi uyarınca alınması gereken 218,50 TL Yargıtay başvurma harcının mahsup edilerek, varsa fazla alınan temyiz harcının temyiz eden davalıya iadesine, karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme isteminde bulunulabileceğine 05.10.2020 gününde oybirliğiyle karar verildi.